

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XII. Leó papa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr.,
negyedévre 1 frt. 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.
Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő:
Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, Szent-István-tér 1. sz.
Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 80 kr.

FELHIVÁS MAGYARORSZÁG NÉPÉHEZ!

Tisztelt választó polgárok!

Szent István birodalmát, mint keresztény államot kormányozták királyaink. Nemzetünk a kereszténység védelmében szerzte dicsőségét, alkotmányában, szabadságában, műveltségében keresztény volt, s mi azt akarjuk, hogy e nép ezután is vallásos, erkölcsös és szabad legyen a keresztény nemzetek sorában. Mert csakis így tarthatjuk meg Magyarország földjét, intézményeit, a nép jogát és jólétét magunknak s biztosíthatjuk hazánk jövőjét utódainknak.

Bevégezte az Istentől elfordult utolsó országgyűlés pályafutását. Elszélednek a liberális urak, kik a nép nevében, de a nép meghallgatása nélkül, a nép ellenére megcsinálták a polgári házasságot, az új anyakönyveket és a vallástalanság törvényesítését. Tudva és akarva cselekedték ezt és még sok egyéb rosszat a nép kárára, az ország romlására.

De itt az ideje, hogy végre a nép ítéletet mondjon felettök.

Elbizakodva lenézik a népet. Mi az nekik? Nekik a választók csak eszköz hatalmuk megerősítésére, mivel magukat a nép urainak tekintik. „Szavaz a nép, a hogy akarjuk“, mondják; mert kezükben van a hatalom, a csendőrök szuronya és a fegyveres erő beszállásolása, mert kezükben van az erszény, melylyel vesztegetnek és vásárolnak, a nép pedig szegény, s azt a kegyeret, melyet veritékével szerez, lefoglalják. Ez azon liberális kormányhatalom és párturalom, mely nem tisztel semmit, de szolgálatába szegődik a pénznek, a fényűzésnek, az erkölcsi romlottságnak s árunak tekinti a hazát; az országgyűlést, előre eladja a kerületeket és a választókat, a nép alkotmányos jogait pedig elkobozza. Szegény haza, hová jutottál!

A népjogok védelmére, érdekeink hű gondozására, hitének megóvására s hazánknak a liberálisok nyüge alól felszabadítására alakult a néppárt. Van-e Magyarországon más olyan párt, mely a nép vagyona oltalmáért, mely a föld népe boldogságáért, minden honpolgár szabadságáért, mely faj és vallásfelekezet megkülönböztetése nélkül az igazságért küzdene? Hozakodjatok elő, mit miveltek érte? Huszonkét esztendeje, hogy a szabadelvű párt uralkodik a törvényhozásban és kormányozza az országot. Megbontotta állami intézményeinket, megsanyargatta népünket, megsértette lelkiismeretünket, telzavarta békeességünket, megterhelte az országot adóssággal, a polgárokat adókkal s az államot saját czéljainak eszközévé aljasította le. Az ellenzéki pártok egyike sem birt politikai programmal, melyet a libeálismus helyébe lehetett volna állítani, és azért egyikök sem birt sem erővel, sem komoly akarattal megtörni a libeálisok hatalmát; a mult idő tehetetlenségükről tesz bizonyosságot. Sőt maga az ellenzék nem egyszer fogott kezét a liberális párttal, kivált hitünk és egyházunk romlására.

Csak egy új párt van: a nép pártja, mely nem ámitott, nem hitegetett, nem ígérte azt amit 1867 óta, hosszú huszonkilenc év alatt, nem teljesítettek azon pártok, melyek a törvényhozásban ültek.

Keresztény polgártársak! Csatlakozzatok a néppárthoz!

Mit akar a néppárt?

Mindenekelőtt akarja az ezeréves magyar alkotmány sértetlen fentartását, a királyi jogok épségével, törvény tiszteletével és a nép szabadság oltalmával. Alkotmányunk a népképviselő elvén nyugszik, mely szerint a nemzet szabad akarata érvényesül a törvényhozásban. Kell tehát, hogy a képviselőházban a nép akarata legyen képviselve. Ezt az akaratot nem szabad a hatalomnak meghamisítania, hogy annak helyébe önkénye lépjen, mert ez sem igazság, sem népképviselő. Az alkotmányos szabadság helyreállítására tiszta választásokat követelünk, a visszaélések orvoslását, a bűnösök büntetését, az igazolási eljárásnak pártatlan elbírálását. Követeljük a cenzurnak leszállítását s egyöntetűbb és méltányos új szabályozását és a választókerületeknek arányos új beosztását.

Épügy, mint az országgyűlésre nézve követeljük a közigazgatási testületekben a nép önkormányzati jogainak épségben tartását, biztosítását és fejlesztését, különösen a községekben és a törvényhatóságokban. De egyszeremind a közigazgatásnak olyatén rendezését, hogy az mindenkor törvényes s a közönség szolgálatára alkalmas legyen, a bürokratikus centralizáció és a hivatalos önkény megszüntetésével.

S mert az alkotmányos szabadság nem szorítkozhatik a különböző képviselőtestületekre és bizottságokra, hanem egyéni és népjog, tehát kell, hogy a nép gyülekezési joga és egyesületi joga ne maradjon a kormány tetszésétől függő, hanem törvényben szabályoztassék.

A magyar alkotmány nem tett különbséget a különféle nemzetiségek között, melyek a honfoglalás óta hazánkban együtt laktak, hűségben, boldogságban, szerencsétlenségben osztoztak, a béke áldásait együtt élvezték, vagy a haza védelmében vértüket ontották a csatatéren. Az 1848-iki törvények egyenlő politikai jogokat osztottak minden polgárnak nemzetiségi különbség nélkül.

Mai lapunk 6 oldal.

Az 1868-iki törvények a hazában élő népeknek biztosították nyelvük szabad használatát, és egyházaik és iskoláik ügyeinek autonómiáját. A néppárt igazságos akar lenni a nemzetiségek iránt is és programjában kimondotta, hogy igényeiket, a mennyiben azok a magyar állami egységével és nemzeti jellegével megegyeztetettek, méltányolni fogja és őket igazságos és méltányos eljárásban kívánja részesíteni.

Ha elpusztul a nép, elpusztul vele a nemzet; és bár mekkora gazdagságot termel és rak le a tőkéi kezébe, elpusztul vele együtt a magyar állam és Szent István országa.

A liberális tőkegazdálkodás nem oltalmazta még a földmivést és nem állandósította a földbirtokot; nem védte meg az iparost és nem gondoskodott a munkásosztályról. Sőt mindezeket adókkal sanyargatta a nélkül, hogy ezen adók elviselhetőségéről gondoskodott volna. Így találkozott a buzaárak hanyatlása, szállólvész, marhavész, sertésvész, a román, szerb és orosz buza beviteli kedvezménye és az őrleési engedély: előrelátás, kellő vámvédelem, helyes gazdasági politika és a nép érdekei gondozásának hiányával; így szakadt reánk a mezőgazdasági válság és a nép pusztulása.

Ezt a vizsás helyzetet alapjában javítani, de mellett még különösen az egyeseknek adott s az összességre káros kedvezményeket korlátozni, a nagy malmok, a tőzsde s a regálé bérletek visszaéléseit megszüntetni, a földadónak megfelelő igazságos leszállítást szorgalmazni, az adó feladata a néppártnak. Valamint feladata pártolni a hitel- és fogyasztási szövetkezeteket, gondoskodni igazságos és az adózó közönség által ellenőrizhető adókvótáiról, a kisiparosok védelméről, ápolásáról és kellő szervezéséről; a gazda és iparos hiteligényeinek kielégítéséről.

A vasuti és hajózási áruszállítási árszabások a helyi forgalom a gazda és iparos igényeinek megfelelő felkarolására szintén egyik célja a néppártnak. A munkások védelme a gyáripártnak a munkás családi, erkölcsi és egészségi érdekeinek megóvásával a néppárt gazdasági követeléseinek közé tartozik. Ezen nagy erkölcsi érdekek támogatására kérjük a választópolgárok bizalmát.

A kormány kimondotta, hogy az országgyűlést azért kellett szétosztani, mert ezzel nem lehetett a gazdasági és pénzügyi kiegyezést Ausztriával tíz évre megújítani. Pedig volt idő a megfontolásra, ha nem pazarolják és pártoskodnak, de a kormány azért halasztotta a kiegyezést, hogy így a hatalom birtokát és a választások vezetését megtarthassa, és azután nem a nemzet, hanem ő legyen ura a helyzetnek.

A kormány nem mondja ki, mit sző egyik-másik ellenzékkel a háttérben: mi nyíltan kimondjuk. Mi a 67-es kiegyezés folytonos vitatását, mint a közjót veszélyeztetőt, kizárjuk körünkől; ugyszintén a vám- és kereskedelmi-szerződés és a kvóta-kérdés igazságos, méltányos és mielőbbi megoldását sürgetjük.

De sarkalatos elve a néppártnak az is, hogy Magyarország keresztény jellege az államban és a társadalomban megővendő. E végből okvetlenül szükséges az egyházpolitika: törvényeknek revíziója.

A jelen kormány és a liberális pártok nemcsak megmondották, hanem tettekkel is bebizonyították, hogy a római katolikus egyházat hatalmuk nyúga alá szorítani akarják; urai akarnak lenni a lelkiismeretnek; a szószéket, gyóntatószéket, a malasztokat, a lelkek üdvösségét ki akarják maguknak szolgáltatni. A katolikus egyházzal kezdik és folytatni fogják minden többi hitfelekezettel: mert az ő harcuk az állami mindenhatóság harca a hit és a lélek szabadsága ellen. Mintán elvették a néptől anyagi függetlenségét, s elragadták alkalmányos jogait, a lélek szabadságát is elveszik tőle s ezt a szerencsétlen népet testestül-lelkestül a szolgaságukba akarják vetni. A liberálisok párturalma épül e szolgaságon s a liberálisok saját nagyravágyásukat az állam mindenhatóságával vélik igazolhatni. De lelkünket Isten teremtette és nem az állam és ez sohasem lesz képes embert vagy népet üdvözíteni. Nekünk tehát a keresztény vallást és római katolikus egyházat és vele minden más keresztény hitfelekezet vallását és egyházát, mely ellen a liberális párt harcot folytat, védelmeznünk kell. — Ezt megteszszük a bennünk élő hitnek legyőzhetetlen erejével.

A néppárt keresztény párt. Büszkén hirdeti ezt magáról, annyival inkább, mert a meglevő politikai pártok között egyetlen egy sincs, mely a keresztény eszmékért nyíltan sikra szállani merne. De a néppárt még sem felekezeti párt, a mint ráfogják, sőt inkább minden bevett keresztény vallás jogait tiszteletben tartja s az egész kereszténységet a keresztény hit védelmére szólítja fel. Ha Krisztus egyházának minden titkos és nyílt ellensége egyesülni tudott a támadásra, mi keresztények is egyesüljünk a védelemre!

A polgári házasság és anyakönyvvezetés revízióját követeljük, mert nincs keresztény társadalom, keresztény házasság és család nélkül. S nincs magyar állam, ha a vallástalanságban a nemzet erkölcsé elvész. Ezért a felekezetenélküliség, mely a vallástalanság törvénye, eltörölendő. A szabadelvűek vakmerően felidéztek a felekezeti harcot, hogy a megosztott keresztény társadalom felett diadalmaskodva, könnyebben uralkodhassanak. A néppárt a sérelmeket orvosolni kívánja, hogy a revízióval minden hit és felekezet jogát és szabadságát megóvja és a mindnyájunk méltányos kielégítésével a vallásos békét helyreállítsa.

Biztosítani akarjuk a kereszténységet újabb megrohanások és jogfosztások ellen s a katolikusokat megillető egyénjogság folytán követeljük a katolikusok autonómiáját s ebből kifolyólag a katolikus alapoknak és alapítványoknak a minisztérium kezéből való kiadását, valamint a jövő nemzedéknek hitben és erkölcsben neveltetése végett a katolikus iskolák feletti rendelkezési jogot, azon módon, miként az a törvényben és gyakorlatban a többi felekezeteknek is megadatott.

A nép hitére, hite szentségére, a mi saját hitünkre és híhűségünkre hivatkozhatunk egyedül.

Nincs kezünkben a hatalom, annak szolgáit és fegyvereit nem küldhetjük a nép nyakára. Nekünk nincs pénzünk a megvesztegetésre. Mi megvesztegetve nem vagyunk, sem a jelölteknek pénzt nem osztogathatunk, sem szavazókat nem vásárolunk, mint teszik a liberálisok. Előnyöket sem ígérhetünk a köznek rovására egyeseknek vagy községeknek, mint a kormánypárt jelöltjei megeselekszük.

Mi egyedül a népre hivatkozhatunk és Istenben bizunk. Nem fog a keresztény nép minket cserbenhagyni s megsegíti Isten Magyarországot! A megváltó Jézus Krisztus a népet, mely ő benne hiszen, el nem hagyja.

Keresztény választópolgárok, sorakozzatok a nemzeti zászlók köré, melyeken czimerben és koronán a kereszt diszlik! Irjátok fel a zászlókra a néppárt jelöltjeinek nevét!!

ÉLJEN A NÉPPÁRT!!

Csatasorban.

Országszerte megindultak a választási mozgalmak. Az évekig visszatarított keserűség, mint a gátat tépott áradat a legelkeseredettebb hangulattal árasztotta el az országot. A pártok egymásután bontják ki a csatazászlót, a nemzethez intézett kiáltványok egymást érik.

Ma jelent meg a néppárt felhívása Magyarországnak népéhez.

Nagy és hatalmas zászlóbontás ez a manifesztum, nyílt és becsületos. Nem frázisok, nem a gondolatok elburkolása, hanem maga a nemes törekvés adja meg erejét. A míg a többi pártok manifesztumát a politikai taktika jellemzi, addig a néppárt felhívása sehol sem törekszik ámitásra, erejének és igazának tudatában nyílt homlokkal lép az ország elé. És a nemzet bizonyosan megfogja érteni a szöveget: „Keresztény választópolgárok, sorakozzatok a nemzeti zászlók köré, melyeken szimerben és koronán a kereszt diszlik!”

A néppárt megjelent a csatasorban. Rövid idő alatt már a következő kerületekben állított jelöltet:

Kecskeméti első kerületben Zichy Nándor gróf lépett fel a kerület eddigi képviselőjelöltjével Bartók Lajossal szemben. Zichy Nándor gróf október hó 18-án tartja programbeszédjét.

Surányban (Mosonymegye) Pulszky Agost volt kerületében a néppárti ifj. gróf Zichy János a győzelem minden jelével veszi fel a küzdelmet. Ellenjelöltje eddig nincs!

Árvamegyében az alsó-kubini kerületben Krupecz-Dezső és a Bobroi kerületben Pongrácz Károly lépett fel néppárti programmal.

Baranyamegye mohácsi kerületében Neumayer Dezső, szentlőrinci kerületében pedig Darányi Ferenc néppárti jelöltek győzelme valószínű.

Bárcamegye aranyos-Marothi kerülete a néppárti Molnár Lajost jelölte.

Bácsmegyén Apatinban a néppárt jelöltje Kontur Béla, a nagyiczi kerületben pedig Mayron Mihály.

Csongrádmegyében Szegváron Helfi Ignác akar fellépni, de a választók kijelentették, hogy csak akkor szavaznak rá, ha elfogadja a revíziót. Helfi még nem válaszolt.

Esztergommegyében Köbölkúton a néppárt Haydin Károlyt jelölte. Ügye kitűnően áll. Félégházán Bakonyi Károly győzelme biztos.

Győrszigetén szintén biztos Szabó István néppárti győzelme.

Hevesmegye pétervári kerületében a nemzeti párt Károlyi Sándor grófot jelölte a ki a revízió híve. Fügeden pedig Rucsek János néppárti győzelme valószínű.

Kun-Szent-Mártonban a néppárt Lepesényi Miklóst jelölte.

Jászákóhalmán pedig Markos Gyula lépett fel néppárti programmal.

Rózsahygyen (Liptómege) Massura József néppárti jelöltek szép kilátásai vannak.

Nyitra megye szakolói kerületében Váculik Vince, Vágveceiben Prohászka Ottokár, az érsekújváriiban Kovács Pál és a zsambokrétai kerületben Zelenyák János lépett fel néppárti programmal.

Vácson Révész István néppárti győzelme bizonyos.

Stomfán a néppárti Havlicsek Vincének nincs ellenjelöltje.

Pozsonymegye bazini kerületében a néppárt Beréthy Istvánt, a szent-jánosi kerületben Kulina Józsefet, kinek ellenjelöltje nincs — Nagy-Szombaton Gyürky Ödönt léptette fel.

Csornai kerületben Rakovszky István, Eszterházan Molnár János és a nagy-martoni kerületben Tomor Ferenc lépett fel a néppárt jelöltjeként. Mind a három jelölt győzelme biztos.

Szepesmegyében, Lőcsén Zelenyák János és Iglón pedig báró Máriássy János lépett fel néppárti programmal.

Pinczehelyen a néppárti jelöltek, Aponyi Géza grófnak győzelme biztos.

Trencsénmegyében Zsolnán Kubicza János, Kiscaucahelyen Markovics János, Trencsénben Münnich Jarosláv dr., Illaván és Vág-Beszterozén Havlicsek Vincze plébános lépett föl néppárti programmal.

Közegen a néppárt Vadász Zsigmondot jelölte és a rumi (Vasmege) kerületben pedig Prohászka Ottokárt.

Ugodon (Veszprémmegye) a néppárt Orbán Jánost jelölte.

Zalamegyében Zala-Szent-Gróthon Kálmán Károly jelölte a néppártnak. — Zala-Egerszegen Farkas József. — Alsó-Lendván Marsovszky Endre dr. — Csáktornyan dr. Major Ferenc, — Letényen Lepsényi Miklós — és Nagy-Kanizsán Zichy Aladár gróf a néppárt jelöltje. Zalamegye minden választókerületében biztos győzelemnek néz elébe a néppárt.

Breznóbányán a néppárt Burián Józsefet léptette fel, kinek nagy reményei vannak a győzelemre.

— A néppárt Székesfejerváron.

Napok óta tárgyalják a városban mindenfelé, hogy a néppárt Székesfejerváron fellépteti Kálmán Károly sósokuti plebánost, a jeles népszónokot. Azt hittük, hogyha ezeket a híreket mint minden alapot nélkülözött lapunkban figyelembe nem vesszük, végett ér a vaklármá és a sokféle kombináció, mert mindenki befogja látni, hogy Kálmán Károlynak a néppárt általi jelöléséről első sorban nekünk kellene tudomással birnunk. — Miután azonban a hír tartja magát szükségesnek látjuk kijelenteni, hogy a néppárt Székesfejerváron nem szervezkedett és így jelöltet állítani sem volt szándékában. Kálmán Károly jelöltségéről szóló hírek tehát minden alapot nélkülöznek. A jeles népszónokot több kerületben is fölléptették és szándékában sem volt itt fellépni. Székesfejerváron járt a múlt héten és az élénk képzeletű emberek ebből a látogatásból szötek jelöltesének meséjét.

— A jelöltek. A székesfejervári választás az előzményekből ítélve igen heves lesz. A szabadelvű párt Tóth Aladárt fogja jelölni a ki holnap délután tartja beszámoló beszédét a városháza udvarán. Igazán érdeklődéssel várjuk a renegát képviselő nyilatkozatait sivar

politikai ténykedéséről és nagyon kíváncsi vagyunk, mivel igazolja az egyházpolitik kérdésekben adott szavazatát. Kevesen, de vannak, a kik tudnak bizonyos ígéretekéről, melynek eredménye lett megválasztása; kevesen de vannak a kik tudnak róla, hogy adott ígretét megszegte: elvégre, ha csak egy ember volna, azelőtt is kötelessége igazolni magát Vajjon lehetséges lesz-e? — Az egyházpolitik ellenes függetlenségi párt holnap tartja kijelöl gyűlését. Eddig a jelölt személye ismeretlen.

— A székesfejervári választások. Fejérmegye törvényhatósága október 12-én rendkívüli közgyűlést tart. Ugyan az napon gyűlésezik Székesfejervár város törvényhatósága. — Mindkét közgyűlésen a király meghívó levelét olvassák fel. A központi választmány 13-án tartja ülését. Akkor határozzák meg a választás napját s küldik ki a választási elnököt. Eddigi értesülésünk szerint a székesfejervári képviselő választást október 29-ára tűzik ki, választási elnök pedig minden valószínűség szerint Dietrich Szilárd lesz. a kinek igazságosságában a különböző pártok egyaránt megbiznak.

— A Judások. Allandó rovatot kell nyitnunk azoknak a kötelességükről megfellegette papoknak viselkedéséről, a kik elég lelkiismeretlenek a liberalizmus piszkos moosarában meghurezolni a papi tallárt. Lehetnek különböző politikai nézetei a papoknak, katolikus plébánosoknak is, de ha valakinek, nekik elsősorban félre kell tenniük a politikai nézeteket és mindenek fölött arra kell befolyásukkal és szavatukkal törekedniök, hogy vallásunk és egyházunk a vallástalan liberalizmussal szembeni megvédelmezessék. Nekik kell példát mutatniök a népek, hogy a mai viszonyok között minden igaz katolikus embernek első legyen vallásos hitünk megvédelmezése. Judás az, a ki másképp teszen és nem érdemes a papi tallarra, a ki tétováz. Szomorú, hogy — bár kevesen, — de vannak olyanok, kik önző érdekeiknek, hiúságuknak feláldozzák az egyház érdekeit, a kiknek nem Isten parancsai lebegnek szemük előtt, hanem a kormány támogatása. Ilyen első sorban Polgár Dénes, a hírhedt nevű liberális plébános. Ilyen újában Keszler Bertalan, kereszt-püspöki plébános, Bárdossy Mihály tardi plébános. Ezek a Judások mindannyian a liberális kormánypárt jelöltjei mellett buzgólkodnak.

— A haspárt szervezkedése. A székesfejervári szabadelvű haspárt ma délután 5 órakor tartja első étkezését a Magyar Király vendéglő elsőemeleti éttermében. Jó étvágyat a menühöz!

Az összes ellenzéki választókhöz.

Az időközi választások, a melyeket a liberálisok Nyitrán, Stomfán, Gíralton és másutt is rendeztek, arra engednek következtetni, hogy ők, az ország legnagyobb szegényére és gyalázatára, a legnagyobb atrocitásokkal fogják vezetni a választásokat és pedig, ne gondolja az ellenzék, hogy csak a néppárttal, hanem az összes ellenzéki pártokkal szemben.

Ez ellen az összes ellenzéknek egyetlennie kell a mindent elkövetnie annak meghiusítására. Azért, hogy a történelemben is nyoma maradjon annak, hogy hazánkban a millenium esztendejében mint taposták sárba ezredéves jogainkat telkérjük nemcsak elvtársainkat, hanem az összes ellenzéki férfiakat, hogy törvénytíráról,

akár a programbeszédet tartásakor, akár a választási urnánál, és akár kivétel-szemből történik is az, a jegyzőnek föl jegyzőkönyvét, melyben a jogállásról egész terjedelemmel lejegyzik írva: "Ezt írják alá minél többen olvashatóan, s ha nagyon fontos, hitelesítsék a királyi közjegyző által."

Ezen jegyzőkönyveket azután sziveskedjenek hozzánk beküldeni, s mi a választások után Európa összes nyelveire lefordítva, külön kötetben ki fogjuk adni és az egész kontinensen elterjeszteni, hadd szerezzén tudomást a külföld is arról, hogy Magyarországon a magát liberálisnak nevező rendszer micsoda kegyetlenségekre tud vemedni; hadd lássák a nyugati civilizált államok, hogy a liberális rendszer milyen becstelenségekhez, alávalóságokhoz fordul, csak hogy hatalmát ezentúl is fenntartsa.

Ezen jegyzőkönyvek közzététele által nemcsak magát a rendszert akarjuk megismertetni, hanem azon személyeket is, a kik ily aljas szerepre hajlandók vállalkozni.

Ezekre nagyon, de nagyon kérjük nemcsak elvtársainkat, hanem az összes ellenzéki férfiakat.

A magyar nők tiltakozása.

A mai napon a következők küldötték be tiltakozásukat:

Füléröl

Ifj. Bakó Julianna, Molnár Teréz, Vinter Julia, Vinter Teréz, Bakó Teréz, id. Veverka Anna, Szűts Anna, ifj. Vinter Julia, Noszkó Anna, Vas Teréz, Benkő Teréz, Veverka Julia, Kovács Erzsébet, Major Julia, Czetti Klára, Barna Rozália, Barcza Anna, Veverka Teréz, Savanyó Anna, id. Szabó Mária, Szűts Katalin, Benkő Anna, Magyar Julianna, Hegyi Julia, Szöllösi Julianna, Benkő Erzsébet, Benkő Julia, Kertész Erzsébet, Magyar Erzsébet, Balogh Erzsébet, Halász Julianna, Szabó Mária, Tóth Karolin, Siliga Mária, Csizmadia Erzsébet, Kertész Julianna, Hadnagy Katalin, Fábri Julianna, Bergel Liza, Kócski Anna, Kánker Julianna, Molnár Erzsébet, Magyar Erzsébet, Heinrich Irma, Horváth Rozália, Szabó Julia, Kalmár Rozália, Vincze Anna, Magyar Julia, Pátkai Erzsébet, Simon Julia, Trácsler Teréz. — Összesen: 52.

Buda (II. kerület Viziváros.)

Szloboda Gizella, Hoblik Ottóné, Kadicz Lajosné, Szloboda Mária, Deimbeck Jánosné, Szeidner Eszti, Rigó Jánosné, Ujváry Jánosné, Novák Heléna, Kalamásznik Lászlóné, Durmics Róza, Kalmár Julianna, B. Horváth Istvánné, Balász Julia, Nagy Józsefné, Szuleskai Jolán, Hoblik Emma, Szóka Ida, Kasztinger Teresi, Nemcs Jánosné, Petrik Róza, Vörösvári Anna, Petrik Etel, Benczel Józsa, Almásy Mariska, Rózsa Emma, Lencz Ilona, Tóth Margit, Priczt Szidónia, Kertész Olga, Katona Mariska, Tallis Rózsika, Molnár Anna, Csillag Bertalán, Kulman Éva, Kugler Jolán, Gabányi Etel, Stuckler Ida, Saszter Juliska, Kadár Katica, Hollinger Antalné, öz. Bielcker Józsefné, Holczler Berta, Szabó Blanka, Kiss Jánosné, Braun Józsefné, Falgács Ilka, Eckermaan Ida, Forgács Amália, Polláczek Irma, Rutkai Jolán, Petróczy Karolin, Evinger Ernesztin, Koller Zsuzsi, Pap Julianna, Hirschler Aranka, Horváth Ilonka, Hermann Etel, Kalmás Margit, Petrovics Adrienne, Köör Czizelle, Solczler Anna, Lisztayics Frida, Gelber Hermin, Heinsruk Johanna, Klánger Magda, öz. Buzás Mártonné, Gombos Mária, Benk Margit, Kiss Mihályné, Deimbeck Sarolta, Valtér Franciska, Szigeti Jozsefné, Karmarka Katild, Uvega Karolina, Szatmáros Ida, Virker Emma, Poolár Aranka, Pintér Ivánka, Sz-

bolosári Szidi, Dombor Etel, Soósalka Blanka, Tapocsek Mária, Pinter Ernesztin, Fischer Jolán, Svábli Karolina, Hasszlag Mihályné, Emmerik Agostonné, Kulejes Aranka, Balász Józsefné, Imárkay Sarolta, Gyepes Mária, Heinrich Jakabné, Posta Istvánné, Szöllösi Mihályné, Keserű Péterné, Pencze Jolán, Szomek Júlia, Tóth Jánosné, Erder Sándor, Németh Jánosné, Holló Sarolta, Tóth Józsefné, Hegyes Klára, Kanczler Julia, Pávik Ilka, Heszler Riza, Poller Jolán, Mámor Ida, Dánkó Magda, Hirsch Józsa, Miczola Blanka, Házermán M., Goldis Klára, Jirachler Miczi, Fabeler Lujza, Vohlingen Etel, Munkai Paula, Károlyi Berta, Király Róza, Reisch Ida, Zepner Vilma, Szeyer Janka, Paulik Mariska, Monger Angella, Mönner Magda, Kiralik Ernesztin, Mikulassy Istvánné, Mikulassy Zsuzsi, Szathári Nándorné, Csicsinovits Irma, öz. Csicsinovits Pálné, Csicsinovits Paula, Csicsinovits Mariska, Csicsinovits Gy. né, Csicsinovits Laura, Csicsinovits Mályin. Összesen: 136.

Lapunkban eddig tiltakoztak összesen: 1263-an.

HIREK.

— Az udvar Budapesten. József Augustó főherceg tegnapelőtt délelőtt nejevel, Augustó bajor hercegnővel a fővárosba érkezett. A főhercegi pár egyenesen felhajtott a királyi palotába, ahol meglátogatta a királyi főhercegnőt, a ki a napokban jött Budapestre. A főhercegi pár báróné udvarhölgy és a főhercegi báró főmármoskísérőjével több napot tölt fővárosunkban. A királyi palotában délután szűkebb körű udvari ebéd lesz. A tegnapelőtti udvari ebédre József Augustó főherceg és Augustó főhercegnő is hivatalosak voltak.

— A főhercegnő esküvője. Mária Dorothé főhercegnő esküvője alkalmából, az ünnepségsorozatába, a schönbrunni kastélyban rendezendő színházi díszelőadást is felvették. Ez az előadás, mint bennünket értesítenek, november 4-én este lesz. A műsor két részből fog állni. Bevezetésül Mussetnek egy hisztériáját fogják előadni francia nyelven, a színpad után pedig, valamely operának egy részét, vagy pedig egy kis ballettet fognak bemutatni. Az egész díszelőadást legfeljebb másfél órára fog nyúlni. A nászparón kívül csak a királyi ház tagjai, a völgyényrokoniak, a legfőbb udvari tiszték és méltóságok lesznek jelen, mintán a teremben csak 300-an fognak lenni. A színházat, melyet 1873-ban javítottak utolszor, megfelelő módon átalakították. A termet gyertyákkal fogják világítani, míg a színpadon villamos világítást rendeznek be.

— Schlanach biboros és Csaba városa. Sokat írtak annak idején arról a vitáról, mely dr. Schlanach Lőrinc biboros és Csaba város képviselőtestülete között támadt a róm. kath. plebánia pátrónájának ügyében. A midőn a plebánia megírta a képviselőtestület magának vindikálta a választás jogát és meg is választotta. Hóck János országgyűlési képviselőt plebáninak Schlanach Lőrinc dr. biboros ezzel szemben az ügyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter elé vitte. A miniszter az iratokat a megyei közigazgatási bizottságnak küldötte, és a mely, akkép döntött, hogy a püspök jelöljön ki három lelkészt, kik közül a képviselőtestület tagjai valláskülönbség nélkül választanak plebánost. A biboros ezt is megfeleltette, min a miniszter most megvizsgálható értesülések szerint, olyan határozatot hozott, hogy a püspök jelöljön ki három lelkészt, kik közül a képviselőtestületnek csak római kath. tagjai választanak plebánost.

— Mise a magyarok Nagyasztoryáról.

Az ezredéves Magyarországi katolikusainak engedélyezett egyházi ünnep a jövő vasárnap, e hó 11-én lesz. A főváros összes templomaiban nagy előkészületeket tesznek az ünnepi istentiszteletre. A szentélyt a legfőbb helyen drága szőnyeggel, délszaki növényekkel díszítik. A budavári Mátyás-templomban délelőtt 10 órakor kezdődik a szentistisztelet, a melyet Vasváry Kólos biboros érsek, herceggprimás végez. A nagy misére az összes polgári és katonai hatóságok hivatalosak lesznek.

— Hol nincs szükség a papságra?

Három év előtt Biaritzban az ottani fürdőépület alapkövét tették le. Natalia szerb királyné volt meghíva az első kalapács ütése. Fényes volt a gyülekezet és igen számos. Mikor az alapkövetés kezdetét vette, a királyné válni várt látszott. Időűd a tekinthetett, mintha valakit szeméivel kerestet volna. Kezébe adták az építési kalapácsot, hogy tegye meg az alapköre az első ütést. A királyné megütötte így szólott a rendezők egyikéhez: "De hát kérem a papság minden itten? Azt a télelét kaptam, hogy a papság nincs meghíva. Hogyan mondta a királyné, hát az alapkövet nem fogják beszélni? Ez az első eset, hogy ilyen szertartásnál vagyok jelen, a vallás részvevése nélkül. Igaz, a Ferencz József hidnak zárószögét tették he mult vasárnap. De hát, ha a Vaskapu megnyitását kellett az Isten áldásáért esdő ima, hogyan van az, hogy a Ferencz József hid megnyitását már nem kellett az Isten áldásáért könyörögni?"

— Zichy Jenő gróf adományja. Az ezredévi ünnepségek alkalmából, a király nevénapján, Zichy Jenő gróf tizezer koronáról szóló checket adott át a cs. és kir. katonatiszti övezecsnökságnál, a cs. és kir. katonatiszti övezecsköről és árvákról gondoskodó bécsi Ferencz József alapítvány részére, mely adományt az említett alapítvány azonnal meg is kapta.

— Sulyovszky bérlete. Földjeit Szent-Ágotán kisebb gazdáknak akarja másodbérbe adni Sulyovszky, de a mint látszik, nem igen iparkodnak, nem igen kapkodnak a gazdák a bérlet után. Most már nemcsak a közeli falvakban doboltat Sulyovszky, hanem még a távolabb eső, községekben is, így a héten Perkatán is, — de mindhiába, mert itt sem rajonganak a választási elnök után, még kevésbé a három óra járásnyira fekvő földje után.

— Éjjeli csavargók. Gál József és Szabó Mihály csavargókat a rendőrség tegnap éjjel elfogta s három napi elzárással büntette.

— Tolvaj kocsis. Szabó Ignác kocsis tegnap gazdájától Weiss Ignác fűszertől többféle aprókos dolgot ellopott. A rendőrség a tolvaj kocsisot letartoztatta.

— A császár leczkéje. Hatalmas leczkétetésben részesítette a császár francia köztársaság szabadságkönyves apró és nagy zsarnokait. Az uralkodó párt felfogása szerint a francia államnak nincs semmiféle vallása, egészen vallástalan, atheus hatalmasság, melynek legfőbb óhajta, hogy a kath. egyházat mentől előbb megfojthassa. Ennek a felfogásnak lévén szolgálja a kormány az "elnökkel" jelen a császár ünnepes fogadtatására az egyház-képviselőjeit Richard párisi biboros érseket meg nem hívták. Mikor arról a császár a programból értesülést nyert, sietett azt a kivánságát tudtára adni a francia atheus kormányynak, hogy a fogadtatásra kivonul "tisztelők" sorában a vallás föl-kent szolgáljat, Richard biboros-érseket. Páris főpásztorát is óhajta látni és tisztelni. — A magyar állam, mint a hidavatás történeti mutatja, óriás lépésekkel halad az atheusizmus, a kath. egyház megvetésének és üldözésének rendszerére felé.

— **Eljegyzés.** Balogh Sándor, pázmándi főtanító f. hó 4-én eljegyezte Heltay Heltay Gyula leányát Annát Székesfejérvárott.

— **Zsidó hála.** Treucsénben minap, elhunyt Chudovszky József nyug. járásbíró, ki 48-as időkben élénk részt vett a nemzeti mozgalmakban. A „Végölgyi Lap” megemlékezvén erről, a következő érdekes epizódot beszéli el: A nemzeti küzdelem korszakát zavargások előzték meg; ilyen volt a vágújhegyi antizemita mozgalom, melynek elfojtására vadászpuskákkal felszerelt húsz uriember és két pikával ellátott őrszázados indult treucsénből Vágújhegyre. Ez uriemberek egyike Chudovszky József volt. Heves küzdelem után sikerült is a zavargókat megfutamítani és a rabolt tárgyakból is néhány szekerre valót megmenteni. A vágújhegyi zsidóság hátát jelölt fényes bankettet rendezett a vitéz mentők tisztelőre; de furcsa volt a meglepetés, midőn néhány nap múlva számlát kapta a bankett költségeiről azzal az indoklással, hogy a vágújhegyi zsidóság a bankettet nemcsak megmentőinek tisztelőre, de azok költségére is rendezte. — Nemcsak érdekes, de egyuttal jellemző eset.

— **Tanitógyűlés.** Az adonyi esperesi kerület tanítóit csütörtökön, e hó 8-án tartották szokásos évi gyűlésüket Sárosdon Lajos József esperes és tanfelügyelő elnöke alatt.

— **Mulatságos eltörődés.** Az „eltörődés” szó a nyomda nyelvkincséhez tartozik és azt jelenti, hogy a metteur valami közleménybe egy más közleményből kever kisebb nagyobb részeket. Természetes, hogy ebből furcsánál furcsább dolgok sülnék ki, a milyen a következő is, melyet egy berlini lapban olvasunk. Ez a lap ugyanis a metteur szórakozottságát folytán a következő furcsa színben tünteti fel a berlini hatóságot. „A berlini hatóság megindította a lóvasút társasággal az alkudozásokat. A hatóság czélja a villamos világitásnak bevezetése a birodalmi szék város városházának termeibe. Ott magánlecskékét vehetnek idősebb nők és urak is, a kiket a polkára két, az összes kórtánczókra pedig négy óra alatt tanítanak meg. Menüettrre, négyesre külön kurzusok lesznek.”

— **Óriási aranytömb.** Óriási aranydarab érkezett a napokban Newyorkba. A nagy tömb, melyet vajmi sok ember gördítene, ha izzadva is, de szívesen haza, 473 fontot nyom és 85,000 dollárt, tehát közel 200,000 frtot ér. A montreali bank küldte Newyorkba és míg a Grand Central-Depot-ból az Assay-Office-ba szállították, öt detektív őrizte. Ez a legnagyobb darab arany, a mely valaha az Assay-Office-ba került.

— **Éjjeli támadás.** Csütörtörtökön október 8-án éjjel Kirisits Bodog rendőrségi ügyeletes, hivatalos utja alkalmával az ősz-utca sarkán megtámadta Fogelhuber Richard 63. gyalogezredbeli káplár, s a legoosmányabb szavakkal szidalmazta. Kirisits figyelmeztette, hogy álljon el az utjából, de a katoná nem mozdult, hanem tovább is szidalmazta, mire Kirisits néhány szóval rendre akarta utasítani, de ezen Fogelhuber annyira megdühösödött, hogy Kirisitsnek fejről a kalapot leütötte, s Fogelhuberrel levő négy katoná pedig bajonettjét vette elő. Kirisits ekkor elment s találkozott a honvéd őrjáráttal, a kikkel az éjjeli támadót letartóztatta.

— **Jóváhagyott szabályrendelet.** A földmivelésügyi miniszter jóváhagyta a városnak a közös legelőknél történő legeltetéséről szóló szabályrendeletét.

— **Ágyuk a zenekarban.** Azon a diszeladón, a melyet a párisi nagy operában a csári pár tiszteletére rendeztek, az orosz Himnusz hatásának nagyobbitására ágyukat alkalmaztak a zenekarban. Az ágyuk egész kis alakban külön e célra készültek; de még akkor midőn 1893. októberében Avellan orosz admirális és tisztjei Páriszt meglátogatták. Ekkor használták először a négy miniatűr ágyut, a

melyek Silas Ferdinánd, a bécsi nagykövetség egykori kancellárjának tervei után készültek. Azóta Massanet a „Navarrai leány” operájának introdukciójánál, a mely tudvalevőleg csataképekkel kezdődik és a Theatre Francaisban a Komédiások előadásánál is ezeket az ágyukat használják. Hogy az ágyuk a zenekar összejátékát ne rontsák s a kellő pillanatban süljenek el, villamos drót segítségével gyújtják meg a káncsozt.

— **Ülések a városnál.** Hétfőn október hó 12-én d. e. 11 órakor iskolaszéki ülés lesz, melyen egy vezető tanítót választanak. Szerdán október 14-én pedig a közigazgatási bizottság tart ülést.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Székesfejérvár törvényhatósági bizottsága hétfőn október hó 12-én d. e. 10 órakor rendkívüli ülés lesz, melyen ki lesz hirdelve az új országyűlést november 27-ére összehívandó királyi leirát.

— **A martonvásári birtok eladása.** József Ágost kir. herceg — mint bennünket értesítettek — martonvásári birtokát eladta Dréher Antalnak 2,350.000 frton.

— **Lopásért elítelve.** Pap Pál, moóri születésű egyént lopás miatt a budapesti törvényszék 8 havi börtönrre ítélte, melyből 6 hónapot kitöltöttnek vett a vizsgálati fogásában.

— **Elvesztette munkakönyvét.** Vesztergom István zirczi születésű czipész a múlt hó 29-én munkakönyvét elvesztette s e miatt, hogy igazolványa nem volt, a rendőrség 9 napig fogva tartotta. Az illető munkakönyvét ha valaki megtalálta, átadhassa a rendőrségnél.

— **A francia korona drágakövei.** Már egyszer árverés alatt voltak tudvalevőleg a francia korona drágakövei. Most, mint Amsterdamból írják, az 1341 darabból álló ékszer-gyűjtemény, a melynek minden egyes darabja egykor a francia királyok tulajdona volt, ismét árverés alá kerül. A gyűjteményben a gyémántok és különféle gyöngyök összesen 280 karát súlyuk. Különösen szép egy rózsagyémánt, a melynek kerülete egy márká nagysága. Két karkötő, egy hajtű és egy pár fülbevaló remek művész kiivelükkel tűnnek ki. Egy nyaklánczat, a melyen 581 gyémánt, temérdek rubin, saphir, türkisz, ametiszt és topáz van, azzal a megjegyzéssel vettek be a katalógusba, hogy a rajta levő gyöngyök hamisak. Az ékszer 1764-ben Eugénia császárné részére készítették, de nem tudták beszerezni hozzá kellő mennyiségű igaz gyöngyöt s azért egy részét hamisakkal pótolták. Mindezeket az ékszereket a 70-es évek elején a francia köztársaságtól egy jávai ültetvényes vette meg s azóta több kézen ment át.

— **A telefonoszás következményei.** Érdekes megfigyelést tettek Berlinben. A német császárvárosban mintegy 30.000 ember lakik, a ki a balfülsé jobban hall, mint a másikra. Mikor az esetek szaporodása folytán a jelenség okai után kezdtek kutatni, kitűnt, hogy mindezek az emberek sokat telefonálnak. Általános szokás, hogy az ember a bal füléhez tartja a telefon kagylóját, — ugy cselekedtek ezek is és ilyen módon való fül-taining okozta a hallóképesség egyoldalú tulfejlesztését. A telefonozás e következményét tekintve, ajánlatosnak látszik, hogy az ember felváltva a jobb és a bal füléhez tartsa a telefon kagylóját.

— **A biliárd multjából.** Noha teljes bizonyossággal nem lehet megállapítani, mely országban és mely korban mulattak az emberek először biliárdjátékkal, sok jel arra enged következtetni, hogy a Franciaország a biliárdjáték hazája. Franciaországban már a XVII-ik században nagyon divatos volt a biliárd. Ebben az időben azonban ez is, épp ugy, mint a vadászat csak, a nemes urak mulatsága volt. 1610-ben a párisi hatóságok engedélyt bocsátottak ki néhány nyilvános biliárd terem felállítására, 1766-ban már 70 ilyen terem volt. Lajos Fülöp idejében is csak rendőri engedéllyel volt szabad biliárd-termet felállítani, de ekkor a biliárdjáték már régtől megszűnt a nemesek privilégiuma lenni.

— **Új biztosítási ág.** Mivel sok családban, ha nem is szerencsétlenségnek, de balcsenek tartják az ikrek születését, akadt már olyan vállalkozó szellemű biztosító társaság, amely „ikrek születése esetére” ad ki biztosítási kötvényeket. Aki évenként 40 frtot fizet be, az arra az esetre, ha ikrei születnek 2000 frtot kap. A legelső család, amely így biztosította magát, szerencsés volt, mert csakugyan ikrek születtek és a család megkapta a pénzt. A biztosító társaságnak persze óvatosan kell eljárnia, mert vannak családok, amelyekben hagyományos örökség az ikrek születése.

— **Egyházi szerek, zászlók, miseruhák,** keresztúti- és oltárképek, csillárok, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére ajánkozik Szűts és társa, a bihormokérséki és Magyarország hercegprímásának udvari szállító. — Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca.

Irodalom és Művészet.

Előfizetési felhívás. Katholikus szertartásu temetési zsebkönyvem II. kiadása legközelebb elhagyja a sajtót. A nép, ft. papság, kántortanítók számára van szánva, de a népek különösen jó, együtt énekelhet a kántorral. Zsebbethető, olc-ó, ment a sok fölösleg énektől. Kiadása püspökileg engedélyezve van. Minden 10 után 3 ingyen példánnyal szolgálok. 26 kr előleges beküldése után bérmentve fog megküldetni. Tisztelettel Nagyvárád, 1896. okt. 3. Nagy Béla. kir. tanfelügyelőségi tolnok.

A rejtélyes ház. Regény írta Warden Florencze. Singer és Wolner könyvkiadóknak évek óta kitűnőnek bizonyult Egyetemes Regénytárában legújában ismét egy nagyon érdekes, szép angol regény jelent meg a jól ismert jeles angol regényíró, Warden Florence műveiből, Szigethy né Szalai Erzsébet fordításában. A regény címe „A rejtélyes ház”. Írója rendkívül érdekesítő szövevényekkel írja le egy rokonszenves, kedves fiatal leányunk élményeit a rejtélyes házban; A rejtélyes ház tulajdonosa, bárna az előkelő, magas köröknek tagja, titkon mégis egy betörő bandának a vezére, ki azonban szellemes modorával és vonzó egyéniségével éveken keresztül nemcsak tévedésbe tudja ejteni maga felől a saját társadalmi körét és mindenkit, de a sziveket is meghódítja. Ara két kötetben, igen csinosan bekötve 1 frt. — Az Egyetemes Regénytár legközelebbi két kötete, mint értesülünk, Ohnet legújabb regényét fogja hozni; a címe Hiába való örökség s Ohnetnek egyik legérdekesebb munkája. Már előre felhívjuk reá olvasóink figyelmét.

A Magyar Nemzet Története. Lampel R. féle (Wodianer F. és fia) budapesti kiadóczég által kiadott milleniumi „Magyar Nemzet Történetéből” Szalay József után Baróti Lajos jeles történetírónk által dolgozva, most érkezett hozzánk a 47-ik füzet. Ez még mindig a Rudolf király alatt lefolyt nagy háboruszkodásoknak eseményekben dús gazdag képeit mutatja be olvasóink s különösen érdekes azon fejezete, mely a protestantizmusnak magyarországoni elterjedésével foglalkozik. Külön képmelléklete igen hatásos s Madarász Viktor festménye után azt a jelenetet ábrázolja, mikor Izabella királyné Szulimán török császár követét egy ker. szerettest fogad. A szöveg közé illesztett kisebb nagyobb illusztrációk a régi magyar erődített városok képeinek egész sorából állnak, ezek mellett pedig az egykoru arczképek s többiből felette érdekessé teszik a füzetet is. Ez illusztrációk a következők: Nagyvárád ostroma 1808-ban, Buda ostroma 1608-ban, Schwarzenburg Adolf arczképe. A kanizsai és baboccai árulók kivégzése 1601-ben, Buda és Pest ostroma 1602-ben, Kanizsa ostroma 1601-ben, Relief kép, Győr visszavétele s a törökök fölött kivivott győzelme emlékére, Szegedi Kias István, Budolf király mellszobra, Illés-házy István aláírása, Bolgiojosó Baroinc Jakab kassai kapitány, Boockay István arczképe, Huszár és hajdu a XVII. századból, Kassa városa a XVII. században.

Közgazdaság.

A választások s a néppárt gazdasági politikája.

(K. Ö.) Ha valaha, úgy most a választások küszöbén báramlik reánk az a kötelesség, hogy szemébe nézzünk annak a gazdasági politikának, melynek alakjait — úgy látszik hosszú időre vetette meg a liberális korszak. Hogy ez nem az a gazdasági politika, melyen haladnunk kell, ha az ország gazdasági fejlődését biztosítani akarjuk, éppen csak a liberális közgazdaságtan nem látja, mely ámitja önmagát s ámitja az országot s a külföldet, mert nehéz dolog az önvallomás, mikor a közreműködés s büns mulasztás súlya nyom. Feltétlenül erre a szerepre kellene vállalkoznia a szabadelvű kormányoknak, ha gazdasági alkotásain végig tekintve, őszinte vallomást akarna tenni gazdasági téren produkált vívmányairól s azon hátrányokról, melyek a nemzet gazdasági életét annak egészében a merkantil szellem által kijelölt irányelvek követésével megzsidbasztják.

Készséggel elismerjük létezőknek azokat a jelenségeket, melyek a nagyipar rohamos fejlődését s látszólagos megerősödését bizonyítják. Azonban az ország igazi gazdasági erősségét mérlegelve, szabad-e megelégednünk annak a dokumentálásával, hogy gazdasági tényezőink sorából az egyik magasan kiemelkedik s jelentőségével magasan túlszárnyalja azt a gazdasági tényezőt, melyet eddig a konservatív gazdasági politika a gazdasági haladás a nemzetvagyon alapjainak tartott, vagyis szabad-e egyszerűen megelégednünk avval, hogy a nagyipar csodálatos fejlődését csodáljuk s ne kérdezzük, mily áron sikerült a liberális gazdasági politikának megteremtetni a nagy ipart. Az erre adott válasz elszomorító, mivel bizonyítja, hogy a nagyipar sokat dicsért fellendülése természetellenes s erőszakolt, mert csak más gazdasági tényezők romjain rendkívüli állami támogatás mellett nőhetett meg. Tönkretettük vele a kisipart s az adott kedvezmények elensúlyozása céljából elviselhetetlen terheket raktunk a kis emberek vállaira.

Az itt észlelt jelenségek ismétlődnek mindazoknál a gazdasági fejlődést jező tényezőknél, melyek a liberális gazdasági politika pártfogása alatt némi eredményt felmutatni képesek. Nagy számmal szaporodnak a vidéken a pénzintézetek, melyek a gazdasági élet pezsgésének jelzői. Nálunk azonban valóságos zsaroló intézetekké devalválódtak, melyek az uszorással egyetemben szípolozzák a védtelen népet. Nagyra fejlődött az áru- s értéktőzsde, kétségtelen bizonyítéka az ország gazdasági életének hatalmas lendületének, mely millió s millió értéknek keres s szerez helyet. Boldog lehet ez az ország, hol a nagy tőke vezetése mellett hatalmas kereskedelem fejlődött ki. Csakhogy tőzsde, nagy tőke, kereskedelem, amely biztos erőmérő a gazdasági élet fellendülésének, nálunk mindennek ellenkezőjét születtek. A nagy tőke megteremtette — törvényhozási asszisztencia mellett a tisztességtelen spekulációt, ez belevonva üzemeibe az árutőzsdét, tönkretette az ország termelő osztályait, melyekre egyedül támaszkodva, biztíthatjuk az ország anyagi fejlődését.

Valójában tehát így néz ki az ország valóságos gazdasági képe. Homokra épült csillogó épület. Hazugság, mint a liberális politikai s gazdasági hitvallásának minden tétele.

A merkantil gazdasági politikával állítanak szembe a néppárt gazdasági politikáját, mely egyszerű s keresetlen, mint programjának minden pontja. Oly világos, hogy félremagyarázást nem tűr. Segíteni a nép, a nemzet nagy zömének valóságos gazdasági helyzetén, hogy megmentsük a magyar nemzet konszerváló erejének, azt hiszem, oly politikai cél, melyet csak a hazaszeretet nemes felbuzdulása sugallhat. Ennek, a gazdasági politikának a követését követelje minden választó képviselőjelöltjétől.

Hirdetmény.

A világ legnagyobb olcsósága az **amerikai mérleg,**

mely minden eddigieket felülmul; mindenféle mázsáláshoz használható, ugymint: gabonához, széna, szalma, répa, burgonya, hus, liszt, vaj és minden, a házban előforduló czikkekekhez, erős vasszerkezettű, könnyen kezelhető, finom, szolid kész tmény, és soha nem rongálódhatik. **A mérleg ára magyarazzal együtt:**

200 300 400
2 ft 20. 3 ft 20. 4 ft 20.

A mérleg utánvétellel kiüldetik a megrendelő postájához, az én költségemen.

Bergl Sándor,
Somogy-Szill.

MED.

Dr. Ritscher Zsigmond

fogorvos

a bécsi egyetemi fogászati klinika volt fogorvosa

Székesfejérvár, sas-utca 7. szám.

Rendel reggeli 8.órától este 6 óráig.

Hirdetések
felvétetnek kiadóhivatalunkban
jutányos áron.

ZÁSZLÓ MEGRENDELÉST,

csinos kivitelben a lehető legolcsóbb árban teljes felszereléssel szállítok.

150 cm. hosszu darabja 175.	250 cm. hosszu darabja 225.
200 " " " 2.-.	300 " " " 250.

Választási jelvények minden kivitelben kaphatók.
Tisztelettel
RODE IMRE.

A czimre ügyelni tessék.

Elsőrangú egyenruházati és hadfelszerelési intézet.

Egyenruháink

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak

Katonaság, esendőrség, rendőrség, pénzügy-
őrség, erdészeti, vasuti, posta- és távirtda hiva-
talmok részére a legjobb beszerzési forrás.

Részletes árjegyzékkel és szakbavágó felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.
Kérjük minden kéréssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk
kimerítő és felvilágosító választ.

Czim: **BLUM SÁNDOR és TÁRSA**
Váci-utca 12. szám, Budapest.

Díszmagyar ruhákra külön osztály.
*
Telefon 1359. sz.

Nyomatott Számmar Imrénél, Székesfejérvárott.

Dr. Huszár Adolf

FOGORVOS.

Székesfejérvárott, iskola-utca
(saját ház.)

Foghuzás, plombálás és műfogak a legujabb vívmányok alapján.

RENDEL 8-6.

Allandóan Székesfejérváron.

Képviselők és választók figyelmébe!

Választási zászlók és jelvények

legolcsóbban és leggyorsabban készíttetnek:

Csikós Endrénél

Székesfejérvárott.

Képviselők és választók figyelmébe!